

Oslo kommune Kommunerevisjonen

Kontrollutvalget

Dato: 19.04.2013

Deres ref:

Vår ref (saksnr.):

Saksbeh:

Arkivkode

201300418-1

Frode Grønvold

126.0

Revisjonsref:

Tlf.:

907

916 799 45

SITUASJONEN VED MUNCH-MUSEET

Saken gjelder:

Kontrollutvalget ba i sitt møte 04.04.2013 under eventuelt om en skriftlig sammenstilling av den kunnskapen som Kommunerevisjonen har om situasjonen ved Munch-museet.

Kommunerevisjonens kunnskap om situasjonen bygger på eget revisjonsarbeid, undersøkelser i regi av intern revisjonen og etaten selv, og fra kultur- og utdanningskomiteens høring 13.03.2013 om den økonomiske situasjonen ved Munch-museet og den korrespondansen som komiteen fikk tilgang til i forbindelse med høringen.

I tillegg til ordinær regnskapsrevisjon er følgende undersøkelser gjennomført i 2011/2012:

- Mislighetsrettet undersøkelse gjennomført av Kommunerevisjonen.
- Behandling av varslingsaker i 2012 – 2013:
 - undersøkelse gjennomført av bedriftshelsetjenesten på oppdrag fra ledelsen ved Munch-museet.
 - undersøkelse gjennomført av Ernst & Young på oppdrag fra Seksjon for intern revisjon.

Det sentrale varslingsmottaket fikk i perioden 01.03. – 06.03.2013 14 varsler fra ansatte ved Munch-museet. Disse varslene inneholdt en rekke påstander.

Kommunerevisjonen har etter kontrollutvalgets møte 04.04.2013 mottatt tre anonyme varsler om forholdene ved Munch-museet.

Saksframstilling:

Vi gjør i det videre nærmere rede for vår revisjon, de nevnte undersøkelser, høringen og varsler.

Regnskapsrevisjon

Munch-museet som egen etat ble opprettet 01.05.2010, og etatens regnskap inngår i det samlede bykasseregnskapet.

Ved revisjonen av Munch-museets regnskap for 2012 inngikk det undersøkelser av etatens interne kontroll på en rekke områder. I brev til etaten 20.12.2012 bemerket Kommunerevisjonen:

- At Munch-museet hadde utløst en opsjon i en kontrakt muntlig og at kontraktssummen som var antydnet ved inngåelse var betydelige overskredet.
- At vare-/tjenestemottaket ikke var dokumentert i regnskapssystemet i seks av 25 kontrollerte tilfeller.
- At merverdiavgiftsbehandlingen i forbindelse med import av varer ikke var godt nok dokumentert og at dette kunne innebære feil i avgiftsbehandlingen.
- At kasseoppgjørene fra Stenersenmuseet ble inntektsført for flere uker av gangen, og kunne derfor ikke sies å tilfredsstille lovkravet om at regnskapet skal føres løpende.
- En gjennomgang av bruken av kredittkort viste enkelte brudd på Oslo kommunes og etatens egne retningslinjer.

Munch-museet svarte på bemerkningene i brev datert 04.01.2013 og viste til hvilke forbedringstiltak etaten ville sette i verk for å rette opp og unngå påpekte avvik for fremtiden.

Mislighetsrettet undersøkelse

Kommunerevisjonen har også vært inne i en sak om mistanke om økonomiske misligheter. Kontrollutvalget behandlet foreløpig innberetning i møte 19.06.2012 (sak 70/12). I denne innberetningen ble en leder mistenkt for «å ha mottatt gaver, lagt til rette for udokumentert salg i etatens lokaler og lagt til rette for omgåelse av norsk lov».

Kommunerevisjonens rolle i saken har vært å bistå med å utrede faktum. I den forbindelse hadde Kommunerevisjonen samtaler med sju personer, inkludert den mistenkte, foretok observasjoner/utarbeidet dokumentasjon, gjennomgikk vedkommendes epost og fysiske dokumenter, og bisto etaten med beskrivelse av faktum ved utforming av politianmeldelse.

Etter etterforskning henla politiet saken i oktober 2012 med begrunnelsen «Intet straffbart forhold bevist».

Munch-museet er ikke ferdig med sin behandling av personalsaken. Kommunerevisjonen tar sikte på å avgi endelig innberetning til kontrollutvalget før sommeren.

Undersøkte varslingsaker

Hovedverneombudet innga 24.01.2012 et lokalt varsel om arbeidsmiljøet på Munch-museet, avdeling Stenersen-museet. Ledelsen tok på grunnlag av varselet kontakt med bedriftshelsetjenesten som gjennomførte en arbeidsmiljøundersøkelse. Resultatet av denne er diskutert i ledelsen og presentert for de ansatte. Etatens oppfølging av arbeidsmiljøundersøkelsen er ikke slutført.

Høsten 2012 mottok det sentrale varslingsmottaket i Oslo kommune flere anonyme varsler vedrørende Munch-museet. Det kom også et varsel som ikke var anonymt og hvor varsler omtalte flere hendelser som varsleren oppfattet som trakasserende. Ernst & Young fikk i oppdrag av Seksjon for intern revisjon ved Byrådslederens kontor å utrede varslene. I sin rapport angir Ernst & Young at påstandene i varslene omfattet følgende:

- Ledelsens gjennomføring av personalendringsprosesser, herunder gjennomføring av ansettelsesprosesser
- Utøvelse av ledelsesfunksjonen, herunder ledelsens adferd overfor medarbeidere

Rapporten fra Ernst & Young er på 64 sider og baseres hovedsakelig på 14 intervjuer og en omfattende dokumentanalyse. Ernst & Young vurderte påstandene i varslene opp i mot relevante deler av arbeidsmiljøloven, Oslo kommunes tariffavtaler, personalreglement, medbestemmelsesavtalen og instruks for saksbehandling i saker om økonomiske misligheter. Kommunerevisjonen har gjennomgått den fulle versjonen som er unntatt offentlighet etter offl. § 13 jf. fvl. § 13 første ledd nr. 1. Det er offentliggjort et sammendrag av rapporten på fire sider. Vår redegjørelse bygger på sammendraget, da vi ikke kan se at de taushetsbelagte opplysningene i hovedrapporten gir vesentlig informasjon som er relevant her.

Ernst & Young oppsummerte med at de ikke har funnet holdepunkter for manglende involvering av de ansattes organisasjoner i omorganiseringen eller for rask implementering av ny organisasjon. Ernst & Young mener at endringer i ansvar og arbeidsoppgaver for enkeltmedarbeidere har vært gjennomført innenfor arbeidsgivers styringsrett og at ledergruppen har blitt likebehandlet. Varsleren gis medhold på et punkt: at Munch-museet burde ha lyst ut stillinger framfor å ha beordret.

Om varslings-saken fra den som mente seg utsatt for trakassering skrev Ernst & Young:

Det er ingen grunn til å tvile på (...) opplevelse av at (...) ble dårlig behandlet. For å konstatere mobbing/trakassering kreves det imidlertid normalt noe mer enn en eventuelt dårlig håndtert prosess. Undersøkelsen har ikke objektivt kunnet bekrefte (...) opplevelse av å være trakassert.

Ernst & Youngs undersøkelser viser at dette trolig har sammenheng med at (...) opplever at de er fratatt arbeidsoppgaver og ansvar. Opplevelsen av å være trakassert synes følgelig å ha sammenheng med omorganiseringen.

Ernst & Young har ikke funnet holdepunkter for å kunne si at Henrichsen generelt har en uakseptabel adferd overfor sine ansatte.

Ikke ferdigbehandlede varslingsaker

Det sentrale varslingsmottaket i Oslo kommune fikk i forkant av høringen om den økonomiske situasjonen ved Munch-museet 14 varsler med ulikt innhold fra ansatte ved museet. Med unntak av ett varsel er de anonyme. Kommunerevisjonen fikk tilsendt kopi av disse 11.04.2013. Varlene inneholdt en rekke påstander. Påstandene gjelder følgende tema:

- Påstander om manglende økonomisk styring.
- Påstander om mangelfull eller feil håndtering av arbeidsrettslige forhold.
- Påstander om mangelfull fagkompetanse og faglig styring.
- Påstander om dårlig arbeidsmiljø og manglende samhandling.

En del av påstandene var allerede undersøkt i de ovennevnte undersøkelser og ble ytterligere belyst under høringen i kultur- og utdanningskomiteen 13.03.2013. Det sentrale varslingsrådet har behandlet varslene og satt i verk tiltak for å få oversikt over hvilke forhold som er avklart og hvilke forhold som det skal vurderes å gjøre ytterligere undersøkelser av. Dette arbeidet er ikke sluttført.

Kommunerevisjonen har mottatt tre anonyme varsler innsendt 11., 12. og 16.04.2013 som ber om at Kommunerevisjonen gransker den økonomiske situasjonen ved Munch-museet. Varlene inneholder påstander som er kjent fra varslene til den sentrale varslingsordningen.

Høringen om den økonomiske situasjonen ved Munch-museet

Kultur- og utdanningskomiteen arrangerte en åpen høring 13.03.2013.

Til høringen hadde byråden for kultur og næring nedgradert den skriftlige kommunikasjonen mellom Munch-museet og byrådsavdelingen om økonomioppfølging, og denne var distribuert til komiteen.

Tilpassing mellom aktiviteten og Munch-museets disponible ramme for 2013 er bakgrunnen for etatens pågående bemanningsreduksjon.

Dokumentene i kommunikasjonen mellom Munch-museet og byrådsavdelingen viser at det siden sommeren 2012 har vært en diskusjon og det er gjort et arbeid for å klarlegge om Munch-museet ved etablering i 2010 fikk et budsjett som var på nivå med tidligere års forbruk og om hvordan prosjektmidler og tilleggsbevilgninger har blitt brukt.

Både den skriftlige kommunikasjonen og det som ble sagt i høringen viste at Munch-museets økonomiske vanskelige situasjon er en følge av flere forhold. De viktigste forholdene ser ut til å være:

- En viss uenighet om forholdet mellom tidligere aktivitet og det budsjettet etaten Munch-museet fikk ved utskillelsen i 2010. Diskusjonen om dette kom på et sent tidspunkt fordi det tok tid fra etableringen til fast økonomiledelse var på plass.
- At fast ansatte har blitt benyttet til oppgaver finansiert ved prosjektmidler. Det var i 2012 mindre prosjektmidler. En betydelig andel av prosjektmidlene var knyttet til planlegging av nytt museumsbygg.
- Lavere besøkstall og publikumsinntekter enn budsjettet.

Oppsummering

Det er ikke indikasjoner på vesentlige feil i etatens avlagte regnskaper. Kommunerevisjonen mener at det derfor ikke er nødvendig å gjøre ytterligere undersøkelser av regnskapene for tidligere år.

Det lokale varselet og varslene til sentralt varslingsmottak som er undersøkt av bedriftshelsetjenesten og Ernst & Young, ser ut til å være forsvarlig behandlet, og det er ikke vesentlige punkter som står uavklart.

Varslene som Kommunerevisjonen har mottatt i april 2013, inneholder ikke nye momenter ut over det som framgår av varslene som sentralt varslingsmottak mottok i mars. Varslingsrådet har satt i gang et arbeid som Kommunerevisjonen mener det er hensiktsmessig å se resultatet av før ytterligere undersøkelser vurderes.

Munch-museet er i en krevende omstillingsprosess, og både den mislighetsrettede undersøkelsen, varslingssakene, arbeidsmiljøundersøkelsen og høringen belyser forhold som berører denne omstillingen. Undersøkelsene så langt konkluderer imidlertid med at det i forholdsvis liten grad er grunnlag for kritikk av Munch-museets ledelses håndtering av omstillingsprosessen.

Kommunerevisor fremmer følgende forslag til vedtak:

Kontrollutvalget tar Kommunerevisors redegjørelse for situasjonen ved Munch-museet til orientering. Kontrollutvalget ber om en vurdering av grunnlaget for ytterligere undersøkelser når varslingsrådet har sluttbehandlet varselene.

Saken sendes kultur- og utdanningskomiteen.

Med hilsen

Unn H. Aarvold
kst. kommunerevisor

Frode Grønvold
revisjonsrådgiver

Vedlegg:

Sammendrag av Ernst & Youngs undersøkelse etter varsel til det sentrale varslingsmottaket.

Protokollutskrift sendes:
Byrådslederen
Byråden for kultur og næring
Munch-museet